

TILLVÄXTSTRATEGI HÄRNÖSAND

**PROCESSEN BAKOM
TILLVÄXTSTRATEGIN** sid.3
VÅRA UNIKA TILLGÅNGAR sid.6
**TILLVÄXTSTRATEGI MED
DELSTRATEGIER** sid.10

**Härnösands
kommun**

FÖRORD

TILLVÄXTSTRATEGIARBETET påbörjades i och med det framtidsarbete och den betydande medborgardialog som startades efter MIUNs beslut i februari 2013 att lämna Härnösand. Medborgardialogen utvecklades i fyra grupper: Företagsstaden, Utbildningsstaden, Hållbara staden och Boendestaden.

UNDER HÖSTEN 2015 intensifierades arbetet och en breddgrupp med ett 60-tal representanter från näringsliv, myndigheter, politik och kommunala tjänstemän, tillsammans med en mindre analysgrupp under ledning av Kairos Future, arbetade fram ett förslag till tillväxtstrategi. Därefter har förslaget remissbehandlats och bearbetats vidare under hösten 2016.

TILLVÄXTSTRATEGIN LIGGER NU till grund för det fortsatta arbetet med tillväxt i Härnösands kommun. Strategin kompletterar kommunens fastställda vision och mål och kommer att bli ett av kommunens viktigaste styrdokument. Strategins genomförande sker bland annat genom antagna och planerade handlingsplaner inom olika områden som t.ex. Klimat- och energiplan 2017-2020 och Härnösands kulturplan.

MÅNGA AKTÖRER OCH INTRESSETER kommer att vara inblandade i det fortsatta arbetet framåt. Flera insatser pågår men än fler behöver sättas igång. Under 2017 kommer bland annat arbetet med en ny översiktsplan att påbörjas och en handlingsplan för näringsliv färdigställas.

DET FÖRSTA STEGET är nu taget. Nu fokuserar vi på genomförande och lägger en stabil grund för ett brett arbete med tillväxtstrategin under kommande år.

Härnösand februari 2017

Sofia Pettersson
Kommundirektör

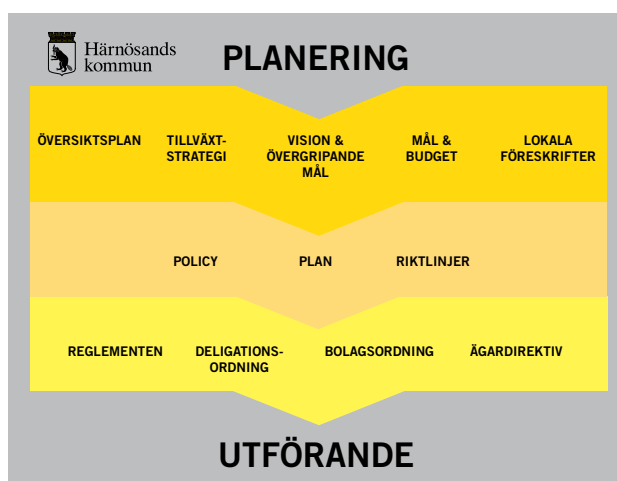
Uno Jonsson
Tillväxtchef

TILLVÄXTSTRATEGI HÄRNÖSAND –

Företagsamma staden med den personliga livsmiljön

■ Tillväxtstrategin är ett långsiktigt övergripande styrdokument som bland annat anger Härnösands kommuns tillgångar för tillväxt och hur vi strategiskt ska arbeta för att nå dem. Den strategiska målbilden beskriver den företagsamma staden med den personliga livsmiljön.

■ **Beslutsnivå:** Kommunfullmäktige

STYRDOKUMENT Kommunens verksamhet styrs av lagar och förordningar. Utöver dessa har vi egna styrdokument för hur verksamheten ska bedrivas. Tydliga styrdokument är en viktig förutsättning både för funktion och för den uppföljning vi gör i kommunen.

PROCESSEN

ARBETET MED ATT FORMA EN TILLVÄXTSTRATEGI startade efter beslutet om nedläggningen av Mittuniversitetet i Härnösand 2013.

MÅNGA HAR VARIT DELAKTIGA i processen. Bilderna här nedan beskriver viktiga punkter i processen som samlat kraft för att tillsammans med näringslivet, politiker och andra aktörer forma en tillväxtstrategi.

MANIFESTATION FÖR HÄRNÖSAND 9 FEBRUARI 2013
Härnösands kommun anordnade en manifestation på Sambiblioteket för att protestera mot nedläggning av Mittuniversitetets Campus Härnösand. Över 2 000 personer slöt upp för att visa sitt stöd. Sambiblioteket fylldes från golv till tak, genom samtliga våningar, av människor som ville protestera och tala för att behålla Mittuniversitetet i Härnösand. Kommunstyrelsens ordförande Fred Nilsson, oppositionsråd Anders Gäfvert och kommundirektör Sofia Pettersson var några av talarna.

DEN 19 FEBRUARI 2013 beslutar Mittuniversitetets styrelse att lämna Härnösand. Beslutet innebar bland annat att 3000 kvadratmeter lokalyta i Sambiblioteket skulle stå tomt från hösten 2016.

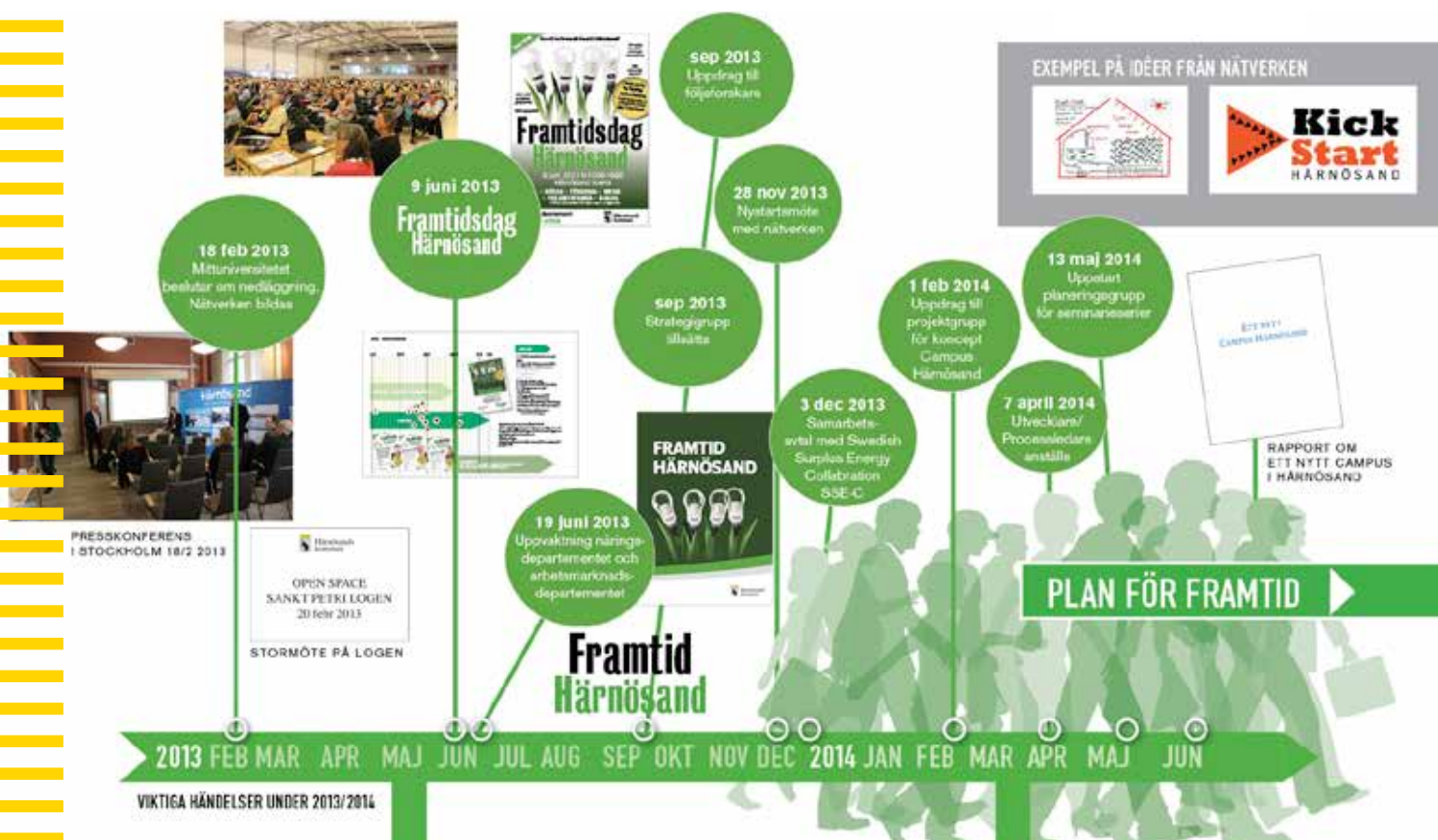
20 FEBRUARI 2013.
Beslutet utmålas i press som en dödsstöt för Härnösand.

18 FEBRUARI 2013. Härnösands kommun reste till Stockholm för att hålla en presskonferens samtidigt som MIUN hade sitt styrelsemöte om Mittuniversitetets framtid i Härnösand. Ledande politiker från alla partier och kommundirektör Sofia Pettersson närvarade. Även ett besök i Riksdagen gjordes.

PROCESSEN

FRAMTID HÄRNÖSAND. Framtid Härnösand blev samlingsnamnet för en rad projekt och seminarier under 2013 och 2014. Sammanställningen ovan visar framtidsarbetets uppstart och process. Härnösands medborgare bidrog med ett stort och värdefullt engagemang i de olika nätverksgrupperna, vilket genererade aktiviteter och lärande. Några konkreta resultat av framtidsarbetet var föreningen "Kickstart Härnösand" som samlar krafter för att utveckla idéer. Rapport "Nya campus Härnösand" om utvecklingsvägar för campus samt Kretsloppan med målet att driva kretsloppsodling av fisk och grönsaker efter en modell som utvecklats i Härnösand.

STYRKORNA SAMLAS. 20 februari, redan dagen efter nedläggningsbeslutet, samlades politiker, tjänstemän och medborgare till det som blev starten på projektet "Framtid Härnösand".

STORT ENGAGEMANG. Söndag 9 juni anordnades en Framtidsdag på Härnösand Arena av Härnösands kommun. Runt 1 400 besökare kom till Framtidsdagen för att träffas, lyssna på föreläsningar och dela idéer.

PROCESSEN

HÄRNÖSAND GJORDE EN GRUNDLIG OMVÄRLDS-ANALYS som mynnade ut i två rapporter: dels en omvärldsanalys under ledning av Kairos Future och dels en rapport om kreativa näringar som tillväxtfaktor (Graffman). Rapporterna visar på möjligheter och potentiella områden som vi kan bygga vidare på.

KREATIVA NÄRINGAR SOM TILLVÄXTFAKTOR.

Förstudie med analys av branscher, omsättning, mötesplatser med mera inom kulturella och kreativa näringar i Härnösand och länet för att skapa samverkansområden lokalt och regionalt.

KUNSKAPSPLATTFORM. Kairos Futures analys av Härnösand i ett regionalt och globalt sammanhang skapar gemensamma referensramar och kunskapsunderlag när kommunen gör sina strategiska framtidsprioriteringar.

RUS. Även den regionala utvecklingsstrategin för Västernorrland (RUS) lyfter fram tre övergripande strategimål: positiv befolkningstillväxt, ökad tillgänglighet samt stärkt innovationsförmåga.

FRAMTIDSARBETET. Sammanställning över framtidsarbetets uppstart, bakgrund, process med nätverksgrupper, aktiviteter samt resultat för tiden 2013-02 - 2014-05. Ovanstående rapporter och resultatet av framtidsarbetet blev ett värdefullt underlag i processen för att ta fram tillväxtstrategin.

HÖSTEN 2015. Under fyra kvällar träffades företagare, politiker, medborgare och tjänstemän under ledning av Kairos Future. Vid varje träff samlades synpunkter in och sammanställdes sedan i dokumentet Tillväxtstrategi Härnösands kommun.

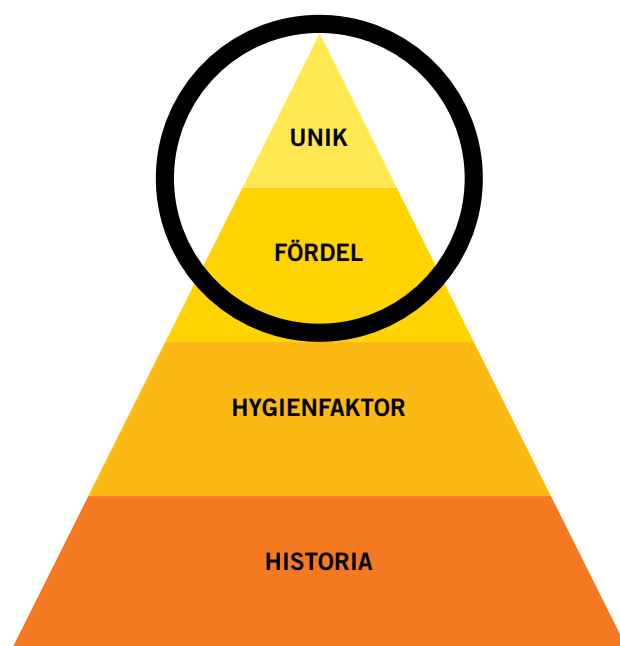
SOM EN DEL I ARBETSPROCESSEN gjordes tillsammans med Kairos future en omfattande omvärldsanalys – en analys som handlade om att lyfta blicken, använda fågelperspektivet och identifiera trender (förändringar) som kan påverka Härnösands omvärld och närvärld vad gäller kommunens tillväxt mot 2030. Ett antal drivkrafter, synsätt och förändringsprocesser bearbetades.

SEX TILLGÅNGAR

UNDER SEMINARIUM ETT identifierade deltagarna styrkor och tillgångar som går att bygga vidare inför framtiden. Styrkorna bearbetades vidare av en analysgrupp som fastställde tillgångar som uppfattades som unika eller fördelskapande för Härnösands framtida utveckling.

TILLGÅNGSPYRAMIDEN BESKRIVER OLIKA typer av tillgångar med hänsyn till deras förutsättningar att skapa fördelar för den organisation som förfogar över dem. I basen på pyramiden finns historia, som i sig själv inte längre är till någon direkt nytta. Som hygienfaktor räknas sådant som alla kommuner har och som utgör en grund för att överhuvudtaget kunna fullgöra sin uppgift. Fördelsskapande är tillgångar som kan ge Härnösand en fördel om man drar nytta av dem. Unikt innebär att Härnösand, ibland med grannkommuner, är ensamt om dem, åtminstone inom regionen.

HÄRNÖSANDS TILLGÅNGAR – TOPPEN AV PYRAMIDEN.

Efter ett av seminarierna sammanställdes sex tillgångar för Härnösand som uppfattades som unika eller fördelsskapande och som kan bidra till tillväxt.

1. HÄRNÖSAND OCH HAVET

Koncentrerad stadskärna byggd på öar med många vattennära utvecklingsmöjligheter.

NÅGRA EXEMPEL:

VACKER NATUR NÄRA STADEN. Vi har nära till natur och naturupplevelser, men det finns fortfarande stor utvecklingspotential i våra stora besöksmål.

DESTINATIONSHOTELL VID HAVET – MITT I STAN. Ett nytt hotell i centrum, nära havet, ger inte bara fler besökare och ökad handel, utan även nya möjligheter att utveckla aktiviteter på Kanaludden. Planerad byggstart 2017.

VINTERSTADEN. Havet kan användas året runt som aktivitetsplats. Exemplet ovan är från Östersund.

STADSKÄRNA VID HAVET. Härnösands stadskärna har ett unikt havsnära äge. Nu planeras för ett samlat centrum med ett brett utbud, udda och unika butiker.

SEX TILLGÅNGAR

2. NYTÄNKANDE ENTREPRENÖRER

I Härnösand har vi gott om entreprenörer som utvecklar framgångsrika företag.

NÅGRA EXEMPEL:

NYA PRODUKTER. Jon Hillgren på Hernö Gin från Dala har på bara några år blivit världens mest prisade gin.

TJÄNSTEFÖRETAG. Mia Olsson och Anne Wigren RIK-assistans – ett assistansbolag som har utvecklats till ett av kommunens större företag.

RESTAURANGER. Internationell restaurang har öppnats på Kronholmen av syriska paret Samer och Manal Alhusarieh.

BESÖKSNÄRING. Härnösands bilmuseum är Sveriges största och drivs av eldsjelen Calle Lundqvist.

3. UTVECKLING OCH UTBILDNING INOM ENERGITEKNIK

I Härnösand finns en bas för samordning och vidareutveckling av energiteknik.

NÅGRA EXEMPEL:

HETA UTBILDNINGAR Härnösands Yrkehögskola har flera populära utbildningar inom energi och förnybar energi.

MASKINHALLEN i Härnösand är unik i Sverige i sitt slag. Här kan akademi och näringsliv hyra in sig för laborationer i fullskalig miljö.

SOLENERGI. Joakim Byström med företaget Absolicon utvecklar och tillverkar koncentrerande solfångare för både svensk och internationell marknad.

SEX TILLGÅNGAR

4. REGIONALT ADMINISTRATIVT CENTRUM

De regionalt utvecklingsansvariga offentliga aktörerna finns samlade i Härnösand.

FLERHUNDRAÅRIGA FÖRVALTARTRADITIONER. Härnösands anor som residensstad sträcker sig så långt som till 1645. I flera hundra år har vi samlat på oss de erfarenheter och den kompetens som behövs för att fungera som regionalt administrativt centrum. Härnösand är huvudort för både Landstinget Västernorrland och Länsstyrelsen Västernorrland.

5. KULTURAKTÖRER MED SPETS

Ett lockande kulturliv med mångfald och dragningskraft.

NÅGRA EXEMPEL:

NORRDANS, ett av få professionella danskompanier i Sverige lockar dansare och koreografer i världsklass.

OPERAFESTIVALEN har utvecklats från en intern utbildningsatsning till en publikframgång.

BILKULTUR. Härnösand har en rad publikdragande aktiviteter med koppling till motorhistoria.

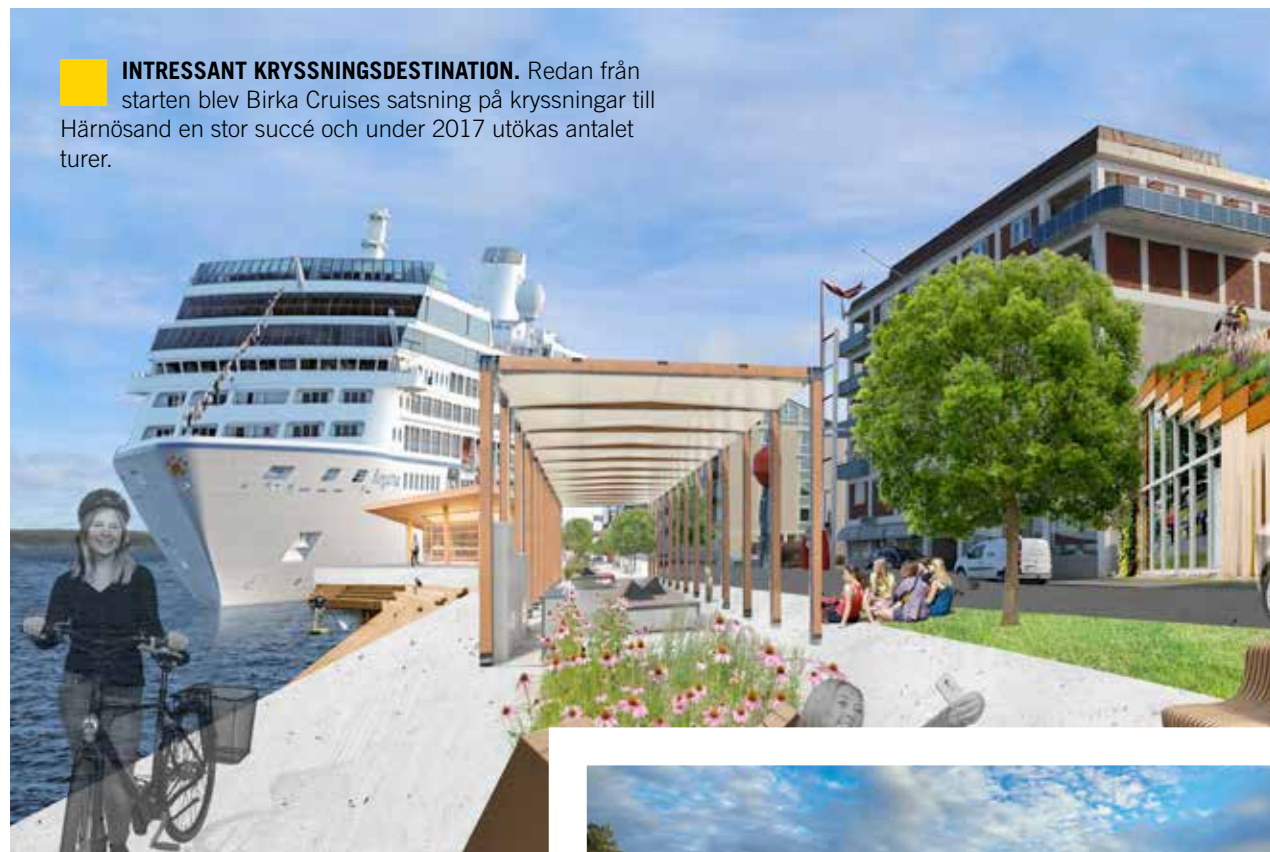

SEX TILLGÅNGAR

6. HÖGA KUSTEN

Höga Kusten har både ett världsarv och ett känt varumärke som lockar besökare från när och fjärran.

NÅGRA EXEMPEL:

INTRESSANT KRYSSNINGSDESTINATION. Redan från starten blev Birka Cruises satsning på kryssningar till Härnösand en stor succé och under 2017 utökas antalet turer.

STADSNÄRA KULTUR OCH HISTORIA I VACKER MILJÖ. Hemsö Fästning är ett av våra största besöksmål. Den nya restaurangen är en fantastisk byggnad med en lika fantastisk utsikt över Höga Kusten.

STADSNÄRA LEDER som slingrar sig genom vacker Höga Kusten-miljö på Härnön och korsar allt ifrån urskogar till sandstränder.

TILLVÄXTSTRATEGI

ÖVERGRIPANDE MÅLBILD:

Härnösand – Företagsamma staden med den personliga livsmiljön

■ I Härnösand är vi engagerade och företagsamma – på egen hand eller tillsammans i företag, organisationer och nätverk.

■ Miljön där du lever och verkar ska passa dig och det liv du vill leva – du kan finna din plats både i staden, vid havet och på landet.

Sex delstrategier för att nå målbilden

1. GEMENSAM KRAFT

För att förtydliga och stärka vägarna för att nå målbilden mot 2030 bildade byggstenarna grunden för de sex delstrategier som ansågs viktigast för tillväxt.

2. UTBILDNINGAR SOM GRUNDAR

Företagsamhet, Utbildningar som grundar och Den personliga livsmiljön är samtliga hörnstenar för att nå målbilden. För att nå dessa krävs också en samlande Gemensam kraft i hela samhället.

3. FÖRETAGSAMHET

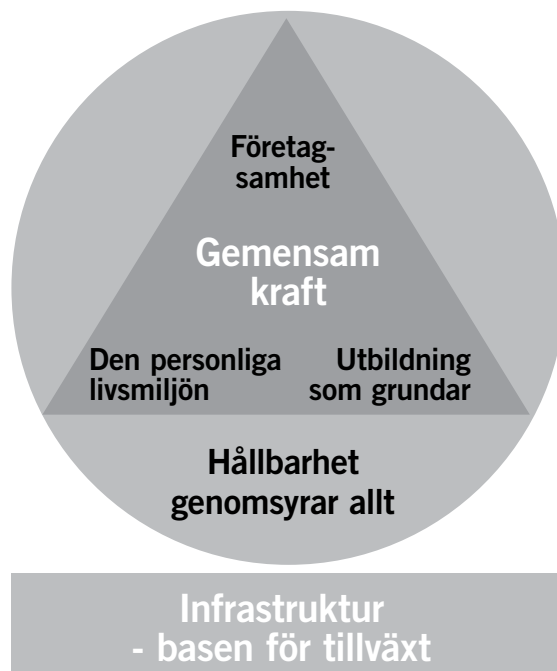
Hållbarhet – genomsyrar allt ligger som grund för samtliga av dessa delstrategier.

4. DEN PERSONLIGA LIVSMILJÖN

I botten finns Infrastruktur – basen för utveckling som är grundförutsättning för fortsatt tillväxt.

5. HÅLLBARHET GENOMSYRAR ALLT

6. INFRASTRUKTUR – BASEN FÖR UTVECKLING

Figur. Delstrategierna som en sammanfattande bild

DELSTRATEGI

1.

GEMENSAM KRAFT

Att skapa en gemensam kraft och positiv rörelse är hjärtat i arbetet med att nå målbilden. Det handlar både om att vara öppen och mottaglig för det nya och att se dagens och morgondagens möjligheter. Att lyfta fram och vara stolt över såväl egna som andras framgångar är en nyckel till Härnösands tillväxt. Ett strategiskt ledarskap som fokuserar på den gemensamma kraften är avgörande för framgång.

Sammanfattningsvis:

- Öppenhet för det nya
- Ser möjligheter tillsammans
- Stolta över framgångar

DELSTRATEGI

2.

UTBILDNINGAR SOM GRUNDAR

Ett utbildningssystem som möter dagens och framtidens kompetensbehov är en förutsättning för ett samhälle i tillväxt. För att skolan ska ge en bra grund för kommande arbetsliv behövs en modig skola som går före och fångar möjligheter i samarbeten med näringslivet. En framsynt vuxenutbildning är central för Härnösands tillväxt.

Sammanfattningsvis:

- En röd tråd från skola till företagsamhet
- En modig skola som går före
- En studiemiljö där teori och praktik förenas

DELSTRATEGI

3.

FÖRETAGSAMHET

Tillväxt frodas i en kultur som präglas av företagsamhet. Möten mellan människor leder till kreativitet och utveckling i både gamla och nya branscher. Ett gott företagsklimat är en grogrund för ett näringsliv i tillväxt.

Sammanfattningsvis:

- Företagsklimat för bästa tillväxt
- Kreativt entreprenörskap – i en bredd av branscher
- Möjligheter genom mötesplatser

DELSTRATEGI

4.

DEN PERSONLIGA LIVSMILJÖN

Ett lockande boende i en tilltalande trygg miljö med möjlighet till nytänkande på flera sätt, är en grund för att få behålla och attrahera nya invånare. En stor del i attraktiviteten är att skapa naturnära boenden med närhet till såväl havet som en levande stadskärna och aktivt kulturliv. Livspusslet blir i den miljön så mycket enklare.

Sammanfattningsvis:

- Närhet som gör livspusslet enklare
- Personligt boende nära natur, kultur och fritidsaktiviteter
- Levande stadskärna vid havet

DELSTRATEGI

5.

HÅLLBARHET GENOMSYPAR ALLT

Utvecklingen inom hållbarhet har gått från att handla om miljöfrågan till att i allt större omfattning inbegripa förändringar i hela samhället, även socialt och ekonomiskt, samt att skapa nya affärsmässiga möjligheter inom området. Att satsa på långsiktig hållbarhet är ett måste i dagens och morgondagens samhälle. Sett ur ett tillväxtperspektiv är det en hygienfaktor som också kan hjälpa till att ge konkurrensfördelar.

Sammanfattningsvis:

- Långsiktig hållbarhet – socialt, ekonomiskt och miljömässigt – är väsentlig för allas vår framtid och kan dessutom ge oss en konkurrensfördel.

INFRASTRUKTUR – BASEN FÖR UTVECKLING

Väl fungerande och funktionella kommunikationer är i det framväxande nätverkssamhället en grundbult för att skapa en välmående och växande kommun i en välmående och växande region. Snabb bredbandsuppkoppling och järnvägsförbindelser som gör det lätt och smidigt att ta sig ut i världen, är två viktiga förutsättningar för utveckling och tillväxt.

Sammanfattningsvis:

- Snabbt och enkelt resande
- Snabb uppkoppling